

Izveštaj dobitnika Odluke o usavršavanju „Dr Laza K. Lazarević“ – Bayer za 2015. godinu

Autor: Srđan Ljubisavljević

Odsek za glavobolje i hronično bolna stanja, Klinika na neurologiju, KC Niš

Ljubaznošću prof. dr Dimosa Mitsikostasa, direktora Neurološke klinike Pomorske bolnice u Atini i predsednika Evropske federacije za glavobolje, ukazana mi je prilika da kao dobitnik Odluke o usavršavanju „Dr Laza K. Lazarević“ – Bayer za 2014. godinu, a počev od 8. jula 2015. godine, mesec dana boravim u Centru za glavobolje ove neurološke klinike u sklopu profesionalnog usavršavanja.

Centar za glavobolje Pomorske bolnice u Atini predstavlja referentni stručni centar ove vrste u Evropi, uzimajući u obzir broj bolesnika koji se na godišnjem nivou u ovoj ustanovi uspešno zbrine ambulantno i bolnički. S druge strane, broj i značaj originalnih i preglednih publikacija i preporuka vezanih za oblast dijagnostikovanja i terapije različitih glavoboljnih sindroma, kao i broj trenutnih istraživanja (bazičnih i primenjenih), ovaj centar svrstava u prominentni akademski centar u Evropi u oblasti glavobolja.

Jednomesečni boravak smatram značajnim jer sam imao priliku da:

- upoznam tehničko-organizacione aspekte savremenog centra za glavobolje u kojem se dijagnostički i terapijski zbrinjavaju svi klinički fenotipovi primarnih glavobolja i sekundarne glavobolje uzrokovane retkim stanjima,
- upoznam specifičnosti standardizovanih protokola za planiranje i sprovođenje naučno-istraživačkih projekata i osobenosti interpretacije dobijenih analiza, u bazičnim i kliničkim istraživanjima u oblasti glavobolja i drugih bolnih stanja lica (identifikovanje biomarkera migrene – metaboliti kinureninskog puta...),
- praktično upoznam ulogu i značaj neurologa u multidisciplinarnom timu u dijagnostici i terapijskom pristupu obolelima od glavobolja u sklopu ređih patoloških stanja (CADASIL, MELAS, PRES, glavobolja udružena sa cerebrosposinalnom pleocitozom),
- proširim saznanja o indikacijama i mogućnostima psihodijagnostičkog i psihoterapijskog pristupa kod obolelih od različitih glavoboljnih sindroma,
- Teorijski i praktično ovladam nefarmakološkim pristupom, primenom transkutane stimulacije trigeminalnog nerva u abortivnoj i profilaktičkoj terapiji primarnih epizodičnih i hroničnih glavobolja, uz praćenje neposrednih i odloženih efekata ovakvog pristupa,
- upoznam protokol, kriterijume za selekciju, pripremu i praćenje pacijenata sa farmakorezistentnom hroničnom migrenom za primenu botulinum toksina i
- postanem deo naučno-istraživačkog tima za ispitivanje etiopatogenetskih aspekata, kliničkih i parakliničkih parametara terapijski rezistentnih formi sindroma pečenja usta i pripremim rukopis za publikovanje na tu temu.

Stečeno iskustvo i znanje smatram višestruko korisnim. Primena naučenog u organizaciji i unapređenju službe kroz stručne i akademske aktivnosti i unapređenje ostvarenih ličnih kontakata kroz razmenu naučno-istraživačkih podataka i saradnju sa

prof. dr Mitsikostasom i njegovim istraživačkim timom bili bi potpuno opravdanje poverenja koje mi je dato dodelom ove Odluke.

Zahvalnost upućujem nastavnicima Klinike za neurologiju KC Niš, koji su preporukama podržali moje konkurisanje za ovaj vid usavršavanja, Predsedništvu Društva neurologa Srbije za dodelu Odluke o usavršavanju „Dr Laza K. Lazarević“ – *Bayer*, farmaceutskoj kompaniji *Bayer* koja je materijalno pomogla njenu realizaciju, kao i DMNS za njenu tehničku realizaciju.

Voleo bih da u ovom izveštaju budući kandidati za dodelu ove Odluke prepoznaju dodatni motiv za konkurisanje.